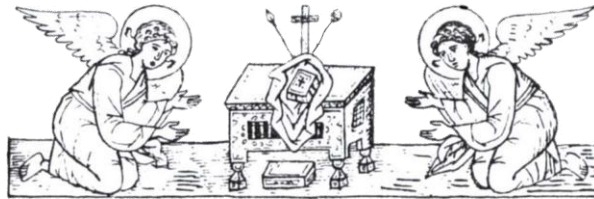

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/445

Έν Καισαριανῇ τῇ 14ῃ Μαΐου 2018

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1 8 3η

Πρός
τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αίδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
τούς Ἱερολογιωτάτους Διακόνους
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

Ἡ ἔλευση τοῦ ἁγίου Πνεύματος στόν κόσμο ἐπισφραγίζει τό ἔργο τῆς σωτηρίας καί τῆς πνευματικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνθρώπων πού πραγματοποιήθηκε ἀπό τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό μέ τό μυστήριο τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας καθιστώντας πραγματοποιήσιμη τήν σωτηρία γιά τόν καθένα ἄνθρωπο.

Θά ἐκθέσουμε ὀλίγα περί τῆς ἐορτῆς πρός οἰκοδομήν καί πνευματική κατάρτιση

Ἡ Χριστιανική ἐορτή τῆς Πεντηκοστῆς παρουσιάσθηκε πιθανῶς πρῶτα στούς ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς κατ' ἀντιστοιχία πρός τήν σχετική

Ἰουδαϊκή ἐορτή. Οἱ Ἰουδαῖοι τήν πεντηκοστή ἀπό τοῦ Πάσχα ἡμέρα ἐώρταζαν τήν ἐορτή τῶν ἐβδομάδων (7Χ7)»¹, ἡ ὁποία ὀνομάσθηκε ἀργότερα Πεντηκοστή καί ὀνομαζόταν καί ἐορτή τῆς συγκομιδῆς «ἐορτή θερισμοῦ πρωτογεννημάτων»². Ἡ ἐορτή αὕτη «διαρκοῦσε μίαν ἡμέραν καί συνίστατο εἰς τήν προσφοράν δύο σιτηρῶν ἄρτων ἐκ λεπτοῦ ἀλεύρου ὡς πρωτολίων»³ μέ ὀλοκαύτωμα ἑπτὰ (7) ἀμνῶν, ἑνός (1) νέου ταύρου, δύο (2) κριαριῶν, ἑνός (1) τράγου καί δύο (2) ἀμνῶν ὡς θυσίας εἰρηνικῆς. Κατά τήν Ἰουδαϊκή παράδοση καί ὁ Δεκάλογος δόθηκε στόν Μωϋσῆ κατά τήν πεντηκοστή ἡμέρα μετά τήν διάβαση τῆς Ἑρυθρᾶς θάλασσας πού ἐορταζόταν τό Πάσχα⁴ καί γιά τόν λόγο αὐτό οἱ Ἰουδαῖοι συγκεντρώνονταν ἀργότερα ὡς ἀνάμνηση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ⁵. Τήν Ἰουδαϊκή αὕτη Πεντηκοστή εὐκόλα μποροῦσαν οἱ Χριστιανοί πού προέρχονταν ἀπό τοὺς Ἰουδαίους νά τήν μεθερμηνεύσουν πρός τό πνευματικότερο καί νά τήν νοήσουν χριστιανοπρεπῶς γιά τήν ἀναλογία μεταξύ Ἰουδαϊκῆς καί Χριστιανικῆς Πεντηκοστῆς.

Ὡς Πεντηκοστή νοοῦταν ὁλόκληρο τό ἀπό τοῦ Πάσχα πεντηκονθήμερο, σύμφωνα καί μέ τόν Ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης «Σήμερον γάρ κατά τήν ἐτήσιον τοῦ ἔτους περίοδον τῆς πεντηκοστῆς συμπληρουμένης».⁶ Κατά «τάς ἑπτὰ τῆς ἱερᾶς πεντηκοστῆς ἐβδομάδας» γιά τό χαρμόσυνο τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, ἀπηγορευόταν ἡ γονυκλισία καί ἡ νηστεία, ὅπως μαρτυρεῖται ἤδη ἀπό τόν Τερτυλλιανό⁷.

¹ Ἐξόδου λδ', 22· Δευτερονομίου ιστ', 10, 16

² Ἐξόδου κγ', 16

³ Ἐξόδου λδ', 22

⁴ Ἐξόδου ιθ', 1 καί ἐξῆς

⁵ Λεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου, *Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐξ ἀπόψεως παγκοσμίου καί πανθρησκειακῆς*, Ἀθῆναι 1958, σ. 476-477

⁶ Γρηγορίου Νύσσης, Λόγος εἰς τό Ἅγιον Πνεῦμα, PG 46, 697

⁷ De Cor. Milit, 3

Κατά τόν Κ' (20ό) κανόνα τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου «ἐν ταῖς τῆς Πεντηκοστῆς ἡμέραις... ἐστῶτας ἔδοξε τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ τάς εὐχάς ἀποδιδόναι τῷ Θεῷ». Γιά τίς ἡμέρες τῆς Πεντηκοστῆς μαρτυρεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος, ὅτι «τό ὄρθιον σχῆμα τῆς προσευχῆς προτιμᾷν οἱ θεσμοί τῆς Ἐκκλησίας ἡμᾶς ἐξεπαίδευσαν»⁸.

Περί τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς γονυκλισίας καί τῆς νηστείας κατά τίς ἡμέρες αὐτές μαρτυροῦν οἱ Ἀμβρόσιος⁹, Ἐπιφάνιος¹⁰, Αὐγουστῖνος¹¹, κ. ᾶ. Πρός ἔξαρση τῶν ἱερῶν ἡμερῶν τῆς Πεντηκοστῆς ἀπηγορεύθηκαν κατά τήν διάρκεια αὐτῶν οἱ ἵπποδρομίες καί οἱ θεατρικές παραστάσεις¹², ἐνῶ ἐξ ἄλλου στήν λειτουργία ψαλλόταν συχνά τό «Ἀλληλούϊα»¹³ ἢ ἀνεγινώσκονταν οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων¹⁴.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς στήν ἐορτή τῆς Πεντηκοστῆς ἀπό τοῦ Πάσχα ἡμέρας, αὐτή θεωρήθηκε ὡς αἰτία τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας. «Ἡ Ἐκκλησία ὑφίστατο πρό τῆς Πεντηκοστῆς, αἱ βάσεις τῆς ὁργανώσεως της εἶχον τεθῆ, ἡ ἱεραρχία εἶχε διαρθρωθῆ, τά μυστήρια εἶχον παραδοθῆ, ἔλειπεν ὅμως ἡ ζωτική πνοή, ἥτις θά ἔθετεν εἰς κίνησιν τόν ἀκίνητοῦντα τῆς Ἐκκλησίας ὁργανισμόν πρός ἀπολύτρωσιν τοῦ κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία ὡμοίαζε πρό τῆς Πεντηκοστῆς πρός τό ἀνθρώπινον σῶμα πρὶν ἢ δεχθῆ τήν ζωογόνον πνοήν τοῦ Δημιουργοῦ»¹⁵. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος

⁸ Μεγάλου Βασιλείου, Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, (κεφ. κζ') PG 32, 192

⁹ Sermo 61 in Luc. Lib. VII καὶ Praefat. in Psal. 50

¹⁰ Λόγος περὶ πίστεως, κεφ. 22, PG 42, 773 - 778

¹¹ Ep. 86

¹² Cod. Theodos. XV, 5 de spectac

¹³ Αὐγουστίνου, Ep. 119 ad Januar c. 17

¹⁴ Χρυσόστομος, Ὁμιλία 63. Πρβλ. Αὐγουστίνου, Tract. in Joan., VI, 18 ἢ Serm. 315 καὶ De Praedest. Sanctor. c. 2. Πρβλ. Παναγιώτου Τρεμπέλα, Πεντηκοστή, ἐν ΜΕΕ, ΙΘ', σ. 923-924).

¹⁵ Κωνσταντίνου Δωρ. Μουρατίδου, Σχέσις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, Ἀθῆναι 1965, σ. 49.

διακηρύσσει, ότι «εἰ μὴ Πνεῦμα παρῆν, οὐκ ἂν συνέστη ἡ Ἐκκλησία· εἰ δέ συνίσταται ἡ Ἐκκλησία, εὐδην ὅτι Πνεῦμα πάρεστιν»¹⁶.

Ἡ κυρία ἀφετηρία καὶ ἡ γενέθλια ἡμέρα τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Πεντηκοστή, κατὰ τὴν ὁποία κατῆλθε στοὺς πρῶτους Μαθητές τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Γιὰ αὐτὸ ὁ Εὐσέβιος χαρακτηρίζει τὴν Πεντηκοστή ὡς «μεγίστην ἐορτὴν» καὶ «πάνσεπτον καὶ παναγίαν»¹⁷. Χαρακτηριστικά εἶναι ὅσα λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος : «Πεντηκοστὴν ἐορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν... Τοῦτο τὸ Πνεῦμα συνδημιουργεῖ μὲν Υἱῶ, καὶ τὴν κτίσιν καὶ τὴν ἀνάστασιν...»¹⁸. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος χαρακτηρίζει τὴν Πεντηκοστή ὡς «μητρόπολιν τῶν ἐορτῶν»¹⁹. Ὁ ἴδιος ἱερός Πατέρας παρουσιάζει εὐστόχως τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ νόημα τῆς ἐορτῆς λέγοντας: «Ἰδωμεν τίς ἡ ὑπόθεσις τῆς παρούσης ἐορτῆς καὶ τίνας ἔνεκεν αὐτὴν ἄγομεν. Ὅτι τὸ Πνεῦμα πρὸς ἡμᾶς ἦλθε... Καὶ γάρ ἡ φύσις ἡ ἡμετέρα πρὸ δέκα ἡμερῶν (διὰ τῆς Ἀναλήψεως) εἰς τὸν θρόνον ἀνέβη τὸν βασιλικόν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέβη σήμερον πρὸς τὴν φύσιν τὴν ἡμετέραν ἀνήνεγκεν ὁ Κύριος τὴν ἀπαρχὴν τὴν ἡμετέραν καὶ κατήνεγκε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...Σήμερον δι' αὐτοῦ (τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) τά μυρία ἡμῖν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν ἀγαθὰ χορηγεῖ»²⁰.

Οἱ λόγοι τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Πεντηκοστήν ἐνέπνευσαν καὶ τὴν ὑμνολογία τῆς ἐορτῆς.

¹⁶ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ὁμιλία Α΄ . PG 50, 459. Π. Τρεμπέλα, Δογματική, Β΄, σ. 328.

¹⁷ Βίος Κωνσταντίνου IV, 64

¹⁸ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Λόγος μα΄, Εἰς τὴν Πεντηκοστήν, PG 36, 436 καὶ στό Βενιαμίν Ἰωαννίδου, Ρητορεία τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, Ἱεροσόλυμα 1869, σ. 556- 561

¹⁹ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ὁμιλία β΄, PG 50, 463.

²⁰ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ὁμιλίαι α΄ καὶ β΄, PG 50, 454, 456 καὶ 463.

Ἐπιγραμματικός εἶναι ὁ ὕμνος : «*Πάντα χορηγεῖ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον·
βρύει πρ²¹οφητείας, ιερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτων σοφίαν ἐδίδαξεν,
ἀλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας*».

Κατά τήν μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου στήν ἐποχή
του κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς οἱ ναοί γέμιζαν ἀπό πιστούς: «*Ἡ
Ἐκκλησία τῷ πλήθει τῶν τέκνων κομᾷ (δηλαδή στολίζεται). Ἡ
πολύτεκνος αὕτη καί φιλότεκνος*»²². Κατά τήν ἴδια μέρα φαίνεται, ὅτι οἱ
Χριστιανοί στεφάνωναν τίς θῦρες τῶν οἰκῶν τους καί κοσμοῦσαν τίς
ἀγορές. Γιά αὐτό ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει: «*Παρακαλῶ πρός ἀξίαν
τῶν δεδορημένων ἡμῖν ἀγαθῶν, καί ἡμεῖς ἐορτάσωμεν, οὐ τήν πύλην
στεφανοῦντες, ἀλλά τάς ψυχάς καλλωπίζοντες· οὐ κοσμοῦντες τήν
ἀγοράν παραπετάσμασιν, ἀλλά φαιδρύνοντες τήν ψυχήν τοῖς τῆς
ἀρετῆς περιβολαίοις*»²³. Στήν ἀρχαία Ἐκκλησία «*ἡ παννυχίς τῆς
Πεντηκοστῆς, ὅπως καί ἡ τοῦ Πάσχα, ἐχρησιμοποιεῖτο διά τήν παροχήν
τοῦ βαπτίσματος εἰς τούς Κατηχούμενους*»²⁴, μολονότι παλαιότερα
χορηγοῦνταν τό βάπτισμα καθ' ὅλο τό πεντηκονθήμερο. Κατά τήν
Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, πού ἔχει ἐπισυναφθεῖ σήμερα πρός τήν
πρωϊνή λειτουργία τῆς Πεντηκοστῆς, γίνεται μετά τήν Εἴσοδο ἐκτενῆς
Δέηση μέ γονυκλισία. Δεδομένου, ὅτι καθ' ὅλο τό πεντηκονθήμερο
«*ἀπηγορεύετο τό γόνυ κλίνειν, ἤδη ἀπό τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς,
ὅποτε λογίζεται ὡς συμπληρωθεῖσα ἡ πεντηκοστή ἡμέρα, ἐπανερχεται
τό γονυκλινῶς προσεύχεσθαι, ὅπερ ὅμως παρ' ἡμῖν δέν διετηρήθη, ὡς
παρά τοῖς Δυτικοῖς*»²⁵.

²¹ Πεντηκοστάριον Χαρμόσουνον, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήναι 1959, σ. 200

²² Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς τήν ἀγίαν Πεντηκοστήν*, ὁμιλία α', PG 50, 453

²³ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς τήν ἀγίαν Πεντηκοστήν*, ὁμιλία β', PG 50, 467-468).

²⁴ Τερτυλλιανοῦ, *De Bapt.* 19

²⁵ Παναγιώτου Τρεμπέλα, *Πεντηκοστή*, ΜΕΕ, ΙΘ', σ. 924

Ἡ ἑορτή τῆς Πεντηκοστῆς ἐμψύχωσε μέσω τῶν αἰώνων καί πρέπει νά ἐμψυχώνει καί σήμερα τό ὀρθόδοξο λειτουργικό κήρυγμα, τό ὁποῖο καί σήμερα πρέπει νά διαποτίζεται δαψιλῶς ἀπό τοῦ πνεύματος τῆς Πεντηκοστῆς. Κατά τόν Χρυσόστομο «δυνάμεθα αἰεὶ Πεντηκοστήν ἐπιτελεῖν»²⁶. Γιά τό λόγο αὐτό πρέπει συνεχῶς καί ἀδιαλείπτως νά διακηρύττεται, ὅτι «τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἀποτελεῖ καί τήν πηγὴν τοῦ ἀνακαθαρμοῦ, τῆς ἀναγεννήσεως καί ἐξαγιασμοῦ τῶν πιστῶν. Ἡ ἐν εἵδει πυρίνων γλωσσῶν κάθοδος αὐτοῦ δέν ἐσήμαινε τὴν φωτιστικὴν αὐτοῦ ιδιότητα, ἀλλὰ καί τὴν θερμαντικὴν καί καθαρτικὴν καί ἀναλωτικὴν αὐτοῦ δύναμιν, καθὼς καί ἡ πυρίνη φλόξ δέν φωτίζει μόνον, ἀλλὰ καί θερμαίνει καί καθαίρει καί ἀναλίσκει»²⁷.

Κάθε ἱεροκήρυκας πρέπει νά τονίζει μετὰ τοῦ Χρυσοστόμου ὅτι διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «δουλείας ἀπαλλαττόμεθα, εἰς ἐλευθερίαν καλούμεθα, εἰς υἱοθεσίαν ἀναγόμεθα, καί ἄνωθεν, ὡς εἶπεῖν, ἀναπλαττόμεθα, τό βαρὺ καί δυσῶδες τῶν ἁμαρτημάτων φορτίον ἀποτιθέμεθα· διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου ἱερέων βλέπομεν χορούς, διδασκάλων ἔχομεν τάγματα· ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν πηγῆς καί ἀποκαλύψεων δωρεαὶ καί ἰαμάτων χαρίσματα... Διὰ τούτου (τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) ἀπαλλαγὴν τῶν ἁμαρτημάτων εὐρωμέθα· διὰ τούτου πάσαν κηλίδα ἀπενιψάμεθα· διὰ τῆς τούτου δυνάμεως ἐξ ἀνθρώπων ἄγγελοι γεγόναμεν οἱ τῇ χάριτι προσδραμόντες, οὐ τὴν φύσιν μεταβληθέντες, ἀλλ' ὁ πολλῶ θαυμαστότερόν ἐστι, μένοντες ἐν τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ τὴν τῶν ἀγγέλων πολιτείαν ἐπιδεικνύμεθα... Καί καθάπερ τό πῦρ τοῦτο τό αἰσθητόν, ἐπειδὴν λάβῃ τὸν πηλὸν τὸν

²⁶ Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ὁμιλία α΄, PG 50, 454

²⁷ Παν. Τρεμπέλα, Ὁμιλητικὴ ἢ Ἱστορία καὶ Θεωρία τοῦ κηρύγματος, 1950, σ. 220. Πρβλ. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ὁμιλία κδ' εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστήν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος, PG 151,308 κ.ἐξ.

διαλελυμένον, ὄστρακον ἰσχυρόν αὐτόν ἀποδείκνυσιν· οὕτω δὴ καὶ τὸ πῦρ τοῦ Πνεύματος, ἐπειδὴν λάβῃ ψυχὴν εὐγνώμονα καὶ εὖρη πηλοῦ μᾶλλον διαλελυμέ-

νήν, σιδήρου στερροτέραν αὐτὴν ἀπεργάζεται· καὶ τὸν πρό μικροῦ τῷ βορβόρῳ τῶν ἀμαρτημάτων μεμολυσμένον, ἀθρόον τοῦ ἡλίου λαμπρότερον ἀναδείκνυσιν»²⁸.

Μέ τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς μυστικῆς ἐπικοινωνίας μέ Αὐτό τῆς ψυχῆς, δέχεται καὶ ἀντανακλᾷ τὴν δόξα τοῦ Κυρίου, μεταμορφώνεται, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «εἰς τὴν αὐτὴν εἰκόνα πρὸς Αὐτόν, προχωροῦσα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν»²⁹. Τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ἡ σφραγίδα, μέ τὴν ὁποία ὁ Θεός ἀποθέτει στήν ψυχὴ μας τὴν εἰκόνα τῆς θείας Του φύσεως καὶ ἀγιότητος. «Ἐσφραγίσθητε», λέγει πάλιν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ»³⁰. Τό σφράγισμα προυποθέτει στενὴ ἐπαφὴ μεταξύ σφραγίδος καὶ σφραγιζομένου καὶ ὄχι ἀπλῶς ἐνέργεια ἀπὸ μακριά. Ἐάν μάλιστα λάβουμεν ὑπ ὄψιν μας, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Παύλου ἡ σφραγίδα τίθονταν στήν ἐπιφάνεια κεριοῦ, τότε καταλαβαίνουμε ὅτι ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ φθάνει μέχρι τὴν πλήρη συνταύτιση. Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δέν ἔρχεται στήν ψυχὴ μας ὡς ἓνας φορτικός φιλοξενούμενος. Φέρνει πλούσια δῶρα καὶ οὐράνιο θησαυρό. Δημιουργεῖ στήν ψυχὴ μας μία παραδεισιακὴ ἀτμόσφαιρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκκολάπτονται καὶ γονιμοποιοῦνται ὅλα τὰ ἐκλεκτὰ σπέρματα τῆς ψυχῆς μας καὶ ὀριμάζουν οἱ γλυκεῖς καρποὶ τοῦ Πνεύματος. «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία,

²⁸ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ὁμιλία β', PG 50, 463 -465).

²⁹ Β' Πρὸς Κορινθίους γ', 18

³⁰ Ἐφεσίους α', 14

χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια»³¹. Τί ἄλλο ὠραιότερο καί καλύτερο θά ποθήσουμε; Ὁ, τι ἡ ἀνθρωπότητα νοστάλγησε στό παρελθόν, ὀνειρεύεται σήμερα καί θά ὀραματίζεται στό μέλλον γιά τήν ἐπίγεια ζωή της, συμπεριλαμβάνεται στή χρυσή ἀλυσίδα τῶν ἐννέα αὐτῶν χαρισμάτων καί δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὡς ἐπισφράγιση τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ υἱοθεσία, ἡ ὁποία εἶναι ἀρραβῶνας καί ἐχέγγυο τῆς αἰωνίου κληρονομίας τοῦ Θεοῦ.

«Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε Πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε Πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ. 1αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμέν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν»³².

Ἡ θαρραλέα αὐτὴ ἐν Πνεύματι ζωή τοῦ ἀνθρώπου μόνο μέ τὴν μυστηριακὴν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπιτυγχάνεται.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καίσαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.

³¹ Γαλάτας ε', 22

³² Ρωμαίους η', 14-17